

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

Základní škola Klášterec nad Ohří, Školní 519, okres Chomutov

Školní 519, 431 51 Klášterec nad Ohří

Identifikátor školy: 600 077 489

Zřizovatel: město Klášterec nad Ohří

Školský úřad Chomutov, Vršovců 254, 430 01 Chomutov

Termín konání orientační inspekce: 11. - 15. prosince 2000

Čj.	061 299/2000-2005
Signatura	of1cu120

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Klášterec nad Ohří, Školní 519, okres Chomutov je 25třídní školou, která byla naposledy zařazena do sítě škol 13. června 2000 k 1. září stejného roku Školským úřadem Chomutov pod č. j. PgO 323/2000 s kapacitou 630 žáků. V době inspekční kontroly navštěvovalo školu 609 žáků, z toho 13 integrovaných. Škola sdružuje školní družinu s kapacitou 125 žáků a jídelnu pro podávání 600 jídel. V období od 11. do 15. prosince 2000 zde bylo ve 3 odděleních 75 žáků a podávalo se v průměru 370 jídel.

Škola plní učební program Základní škola č. j. 16 847/96-2 včetně úprav a doplňků schválených MŠMT pod č. j. 25018/98-22.

Poslední inspekční návštěva na škole proběhla 25. února 1997 (viz č. j. O-06-01/9697-037).

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

V průběhu orientační inspekce byla sledována výuka v pěti blocích.

Výuka na prvním stupni základní školy

Na prvním stupni byly sledovány hodiny českého jazyka, matematiky, tělesné výchovy a pracovních činností (o estetických předmětech je informace na jiném místě). Hospitační činnost probíhala u odborně a pedagogicky způsobilých vyučujících a v 1 hodině i u vyučující pedagogicky nezpůsobilé.

Ve sledovaných hodinách byla patrná velmi zodpovědná příprava vyučujících na vyučování s jasně vycíleným cílem. Vyučující své hodiny obvykle opírali o funkčně, esteticky a zajímavě připravené tabule, což se v hodinách jeví jako velmi potřebné a účelné. Při kontrole plánování bylo možno konstatovat, že vyučující na pokyn vedení školy sice zpracovali tematické a časové plány, ale bez jasných a cílevědomých instrukcí a tím se staly zpracované plány mnohdy formálními, navzájem okopírovanými a identickými mezi různými učiteli. Metodické orgány na 1. stupni nejsou zřízeny. Přes výše uvedenou výhradu bylo zjištěno, že probírané učivo včetně časové dotace odpovídá deklarovanému programu a osnovy jsou řádně plněny.

Při zajišťování materiálních podmínek na výuku se vyučující nespolehali pouze na standardní pomůcky a potřeby, ale často používali i pomůcky vlastní výroby. V oblasti psychohygieny se jeví jako problematické nesprávné rozsazení žáků s vyhraněnou levorukou lateralitou, stejně tak je nutné věnovat větší pozornost relaxačním technikám.

Organizace, formy a metody práce byly na velmi dobré úrovni. Hodiny byly pestré, rozmanité, promyšlené, docházelo k častému střídání činností, ojediněle se objevily i prvky netradičního pojetí vyučování, což je výrazným pozitivem vyučovacího procesu. Ve sledovaných hodinách se žáci projevovali jako aktivní, jejich znalosti byly na velmi dobré úrovni a bylo patrné, že dobré výsledky v práci lze dosáhnout i u žáka integrovaného (matematika ve 4. ročníku). Motivace a hodnocení byly přirozenou součástí vyučovacího procesu, namátkovou kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno velké množství známek, včetně pochval, stejně jako pochvalných poznámek a povzbuzujících sdělení.

Interakce a komunikace měla nadprůměrnou úroveň, žáci i vyučující vzájemně respektovali dohodnutá komunikační pravidla, vyučující na rozvoj komunikativních dovedností kladli důraz, je však třeba věnovat pozornost pěstování spisovné mluvy.

Na základě uvedených poznatků z hospitovaných hodin hodnotí ČŠI kvalitu sledovaných hodin na 1. stupni jako velmi dobrou.

Výuka estetických předmětů byla sledována ve vybraných třídách 1. až 9. ročníku při hodinách výtvarné výchovy a hudební výchovy.

Hodiny byly pečlivě připravené a jejich vzdělávací cíl odpovídal zvolenému učebnímu plánu. Při výuce byly sledovány i učitelky bez příslušné odborné a pedagogické způsobilosti. Jejich handicap nebyl vesměs v průběhu sledovaných hodin patrný. Materiální zajištění hudební výchovy a výtvarné výchovy na 1. stupni je velmi dobré. Zabezpečení potřebnými prostředky pro výtvarnou výchovu na 2. stupni trpí na jedné straně jejich finanční náročností a sociálním složením žáků a také tím, že je předmět vyučován obvykle s jednodílnou dotací (s výjimkou 6. ročníků). To vede k práci na malých výtvarných plochách, k používání jednoduchých výtvarných technik a ke snaze uskutečnit činnost v krátkém časovém úseku (za zhruba 30 – 35 minut). V průběhu hodin trvaly učitelky na dodržování hygieny a bezpečnosti práce (správné sezení, práce s vodovými barvami, dechová a hlasová cvičení a ochrana před zatěžováním hlasivek) a volily vhodné metody a formy práce, které umožňovaly jak vlastní kreativní činnost žáků (i když byla volba témat ovlivněna blízkými se vánočními svátky,

nevedly učitelky žáky k nápodobě nevhodných vzorů) a k citovému prožitku (zpěv vybraných písní, poslech skladeb, besedy o vánočních zvycích, o rodinných tradicích). Při výtvarné výchově na prvním stupni byla rozvíjena jemné motorika ruky, při hudební výchově používaly učitelky správnou terminologii. V hodinách se propojovaly mezipředmětové vztahy (s literaturou, dějepisem, zeměpisem, občanskou výchovou).

Velmi dobrá motivace přispívala, zvláště v nižších ročnících, k uvedenému citovému prožitku, ke kterému napomáhala i atmosféra ve svátečně upravených třídách. Žáci byli za své výkony v hudební výchově hodnoceni především verbálním způsobem, holisticky, toto hodnocení mělo další motivační smysl, kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno, že v obou sledovaných předmětech mají žáci dostatečnou sumu známek k oficiálnímu hodnocení.

ČŠI hodnotí výuku estetických předmětů ve zhlédnutých hodinách jako velmi dobrou.

Výuka anglického jazyka

Hodiny anglického jazyka byly sledovány v celé šíři (v šesti hospitovaných hodinách) od žáků s jazykem začínajících po žáky v 9. ročníku. Vyučující nemají potřebnou odbornou způsobilost a v jednom případě ani způsobilost pedagogickou. Přesto byly hodiny vedeny snaživě a k tomu přispívala velmi dobrá a pečlivá příprava na vyučování, která umožňovala splnit osnovy zvoleného učebního plánu.

Vedle výuky v kmenových třídách probíhala práce i v odborné jazykové učebně, vyučující mají k dispozici dostatek audiovizuálních a didaktických pomůcek, které byly využívány účelně. Jen používané staré učebnice (doplněné v jedné třídě o učebnici *Project*) by bylo účelné nahradit učebnicemi s komunikativním přístupem k jednotlivým lekcím. Velmi dobré psychohygienické podmínky hodin (stavba hodin, členění učiva, akceptování věkových zvláštností žáků, dobrá práce s chybou a používaný názor i zvolené metody) přispívaly k tomu, že žáci pracovali bez zjevné únavy a s chutí a prokazovali dobré znalosti ve vyučovaném cizím jazyce.

K tomu dále přispívala všudypřítomná vnější motivace, jasně formulovaný cíl hodiny, používané pochvaly, objektivní a přiměřeně časté známkování doprovázené zdůvodněním klasifikace a dokonce i možnost, aby žáci sami hodnotili svůj vlastní pokrok ve výuce, to vše vedlo k tomu, že bylo patrné, jak vnější motivace přerůstá v motivaci vnitřní a žáci projevovali i touhu se učit.

Pozitivním jevem byla i vzájemná komunikace mezi žáky, jejich správná reakce na podněty v cizím jazyce (s výjimkou jedné hodiny, kde vzájemná komunikace mezi žáky nebyla patrná) a příjemná atmosféra hodin ve sledovaných hodinách.

ČŠI hodnotí výuku anglického jazyka ve sledovaných hodinách jako velmi dobrou.

Výuka českého jazyka

V rámci hospitací při výuce českého jazyka na 2. stupni byla navštívena vždy jedna hodina v každém ročníku a převážně to byly hodiny literárního čtení a slohu. Zpracované plány vycházely z osnov předmětu a jsou zpracovány funkčně. Tři hodiny byly odučeny odborně a pedagogicky způsobile, jedna hodina učitelkou bez pedagogické způsobilosti, tento nedostatek však při výuce nebyl vůbec patrný. Psychohygienu vyučovacího procesu měla velmi dobrou úroveň.

Výuka se opírala o práci s učebnicí a doplňovací literaturou. Kromě jedné hodiny (její průběh měl vynikající úroveň) byly hodiny vedeny frontálním způsobem, měly klasickou stavbu, byly vedeny klidně, žáci měli vytvořený dostatečný prostor pro vlastní myšlenkovou činnost, při literatuře mohli procítit text a vhodně s přečtenými úryvky pracovali. Opakování teoretických literárních vědomostí probíhalo nenásilně, žáci mohli pracovat ve dvojicích, v jedné hodině se objevila i dramatizace textu.

Vzájemná komunikace byla oboustranně vstřícná, motivace prostupovala celý průběh hodin, přečtené texty byly využívány i k výchovnému působení na žáky. Hodnocení známkou bylo objektivní, učitelé známku zdůvodňovali, někteří vedli žáky i k sebehodnocení a k hodnocení navzájem. Kontrolou sešitů a žákovských knížek bylo zjištěno, že všechny sešity jsou hodnoceny pravidelně, že opravy učitelé neslouží jen k sumarizaci známek, ale i ke zpětné vazbě, že učitelé vedou žáky k efektivní práci s chybou a že žáci dostávají známky ze všech složek vyučovaného jazyka.

ČŠI hodnotí výuku českého jazyka ve sledovaných hodinách jako velmi dobrou.

Výuka společenských věd

Všechny hodiny dějepisu a občanské výchovy byly dobře připravené, i když vycházely z osobních časových a tematických plánů různé úrovně (některé měly podobu pouze zkopírovaných osnov), avšak kontrola i loňských třídních knih prokázala, že osnovy byly řádně plněny. Zatímco dějepis byl ve sledovaných hodinách vyučován jen odborně a pedagogicky způsobile, jedna hodina občanské výchovy proběhla pod vedením pedagogicky nezpůsobilé vyučující, což se v průběhu vyučování negativně neprojevovalo. Vyučující občanské výchovy vystačili

při výuce s učebnicí, avšak pro výuku dějepisu byly k dispozici mapy, atlasy, které byly používány důsledně, stejně jako byl využíván další názorný materiál.

Hodiny měly tradiční stavbu, ale zvolené formy a metody práce odpovídaly probíranému tématu a vedly ke splnění stanoveného cíle. Vhodné psychohygienické podmínky zajišťoval pouze vhodně dodržovaný temporytmus vyučování a střídání forem práce.

Hodiny občanské výchovy byly vedeny komunikativním způsobem, vyučující s žáky diskutovali, nechávali žáky dokončit jejich názory, žáci byli aktivní a živí, což někdy vedlo k jistému chaosu a jeví se nutnost zaměřit pozornost k formám vedení vzájemné komunikace a dodržení zásady, že *chci-li diskutovat, musím umět zároveň poslouchat druhého*. Za pozornost stojí potřeba eliminovat negativní, vesměs bulvární aktuality, které žáci při vyučování reprodukují.

Hodnocení v obou předmětech zahrnuje písemné i ústní formy, učitelé prováděli hodnocení v průběhu celých hodin, využívali pochval a pozitivně hodnotili aktivitu žáků. Atmosféra hodin byla oboustranně vstřícná.

Vedení hodin společenskovědních oborů bylo velmi dobré.

Hodnocení kvality vzdělávání

Česká školní inspekce hodnotí průběh výchovně vzdělávacího procesu ve sledovaných hodinách jako velmi dobrý.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Vedení školy hledalo možnost, jak vyhovět žákům, jejich rodičům, ale i potřebám města a vedle dlouhodobé snahy po zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu, snahy po vytváření kritického myšlení žáků, jejich schopnosti vybírat, třídít a užívat nové informace za pomoci individuálního přístupu k žákům se zabývalo myšlenkou o zavedení rozšířené výuky matematiky a přírodovědných předmětů (pro což má škola připravené personální i materiální podmínky). To se zatím nesesetkalo, vzhledem k existenci místního víceletého gymnázia, s pochopením u zřizovatele. Myšlenky na takové obohacení zvoleného vzdělávacího programu (Základní škola č. j. 16 847/96-2) se škola nevzdává.

Roční plán vychází z dané koncepce a je zpracován pečlivě a podrobně. Umožňuje konkrétní měsíční plánování, které obsahuje určení osobní zodpovědnosti a následnou kontrolu splnění stanovených úkolů.

Zápisy z pedagogických rad svědčí o tom, že deklarované plány byly řádně projednány a dne 1. září 2000 přijaty všemi pedagogy školy. Vedení školy se při projednávání plánu nebrání aktivní spolupráci s metodickými orgány a dalšími pracovníky školy, jak vyplývá z předložených materiálů (zápisy z pedagogických rad, Organizační řád školy, Řád školy). Při škole neexistuje Rada školy, ani žádná jiná aktivita veřejnosti.

Výuka probíhá podle přijatého učebního programu, vyučující zpracovali na pokyn vedení školy vlastní časové a tematické plány s rozvržením učiva do všech devíti ročníků. V rámci učebního plánu jsou nabízeny 4 volitelné předměty a 28 zájmových útvarů pro mimoškolní činnost. Pro integrované žáky jsou zpracovány vyhovující individuální plány.

Oblast plánování hodnotí ČŠI jako vynikající.

Organizování

Škola je právním subjektem, proto má kvalitně zpracovanou strukturu vedení a přenesené pravomoci na pracovníky školy, tyto údaje jsou veřejně přístupné. Ředitel školy řídí zástupce ředitele, kontroluje hospodaření školy, BOZP, CO a záležitosti, které se týkají platových poměrů na škole i pracovních náplní zaměstnanců školy. Vzhledem ke změnám, které nastaly k 1. září 2000, pověřil funkcí zástupkyně další pracovníci školy. Dvě zástupkyně ředitele se zabývají především operativou a spolupracují na kontrolní práci. Zvolená struktura vedení je pružná a umožňuje bezproblémové operativní řízení školy. Některé kompetence jsou přeneseny i na ostatní pedagogické pracovníky školy, zvláště takové, které zajišťují účelné řízení školních i mimoškolních činností. Zřízené metodické orgány pracují neformálně, z jednání nejsou pořizovány zápisy, avšak jejich porad se pravidelně vedení školy zúčastňuje.

Nástěnné tabule a systém třídnických hodin i využívání školního rozhlasu zajišťují rychlé předávání informací

žákům. Zákonní zástupci žáka jsou informováni prostřednictvím třídních schůzek, žákovských knížek a také organizovanými konzultačními dny (4krát ročně). Rodiče mohou po předchozí dohodě navštívit školu kdykoli.

Škola se prezentuje na veřejnosti prostřednictvím kabelové televize (Studio Fokus), ve Zpravodaji města Klášterce nad Ohří, při celoměstských akademiích, škola má i svou vlastní webovou stránku.

Kontakt se zřizovatelem je ulehčen i tím, že ředitel školy je členem městského zastupitelstva a předsedou školské komise MÚ.

Osobní data pedagogů i důvěrná data žáků jsou dobře chráněna před zneužitím.

Oblast organizování hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Vedení a motivování pracovníků

Pro účelné vedení a motivování pracovníků využívá ředitel školy pravidelných porad vedení školy, provozních porad se zaměstnanci (1x měsíčně, podle potřeby i vícekrát), plánovaných pedagogických rad, pravidelných setkání s výchovným poradcem a osobních rozhovorů se zaměstnanci školy. O průběhu porad jsou vedeny zápisy. Ředitel školy reaguje na vzniklé situace rychle, jeho pokyny jsou jasné a věcné.

Vedení školy se pokusilo zajistit kvalitní výuku žáků i za situace, kdy do školy přešlo 110 žáků ze zrušené Základní školy Klášterec nad Ohří, Chomutovská ulice a bylo nutno získat 4 nové třídy, přeorganizovat rozdělení učeben, přeměnit odborné pracovny v kmenové třídy, zrušit pracovny družiny, pozměnit třídní kolektivy a přijmout sedm nových učitelů i za cenu jejich odborné a pedagogické nezpůsobilosti. Nyní jsou ze sledovaných předmětů odučeny odborně a pedagogicky nezpůsobile především cizí jazyky, výtvarná výchova a občanská výchova. Nezkušeným a pedagogicky nezpůsobilým vyučujícím je věnována zvýšená pozornost při kontrolách a jsou pro ně vytvářeny podmínky pro doplňování vzdělání, což však naráží na nedostatek volných míst na pedagogických fakultách. Zatím studuje jen 1 učitelka.

Používaný platový řád je transparentní, obsahuje metodiku pro přiznávání osobních příplatků jak pro pedagogické pracovníky, tak pro správní zaměstnance, kritéria pro osobní příplatky jsou veřejně známa a umožňují přiznávat příplatky ve značné diferenciaci. Hodnocení pracovníků je prováděno dvakrát do roka, hodnocení pracovníci svá hodnocení podepisují. Sebehodnocení probíhá při pedagogických radách (viz zápisy) a částečně ve výroční zprávě školy (např. v kapitolách Údaje o výsledcích vzdělávání, Mimoškolní aktivity apod.).

Vedení a motivování pracovníků školy je vynikající.

Kontrolní mechanizmy

Pro kontrolní činnost je zpracován plán kontrol, vycházející z Organizačního plánu školy a z pracovních náplní zaměstnanců školy. Toto propojení se ukazuje jako velmi účelné. Například při kontrole výchovně vzdělávacího procesu bylo již uskutečněno 39 hospitací, především u nových a méně zkušených, případně odborně a pedagogicky nezpůsobilých pracovníků školy. V průběhu kontroly školní dokumentace a žákovských knížek Českou školní inspekcí bylo zjištěno, že vedení školy zanedbalo kontrolu třídnické dokumentace, což se projevilo v chybách při zápisech do třídních knih. Ostatní dokumentace je vedena řádně. Vzhledem k tomu, že hospodářskou agendu vede škole na smlouvu o dílo firma, musí být ředitel školy ve stálém kontaktu s ekonomickým pracovníkem a má o hospodaření školy trvalý přehled. Z kontrol jsou pořizovány záznamy, závěry jsou projednávány s pracovníky a jsou jimi parafovány. Škola využívá i profesionálně zpracovaných evaluačních prostředků (Kalibro, Klokán, Klokánek).

Kontrolní činnost má průměrnou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Česká školní inspekce i přes přehlédnuté nedostatky v třídních knihách hodnotí celkově kvalitu řízení školy jako velmi dobré.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Efektivita využívání finančních prostředků ze státního rozpočtu

Po kontrole předložené Výroční zprávy o hospodaření za rok 1999 a po kontrole prováděných nákupů za dosavadní část roku 2000 (letos bylo škole poskytnuto na nákup učebnic a pomůcek 131 900 korun, z toho bylo již proplaceno 120 716,- Kč a další faktury na 30 000 korun jsou na cestě) konstatovala ČŠI, že nakládání s finančními prostředky na nákup učebnic a učebních pomůcek je šetrné a promyšlené a že má škola zajištěny prostředky na zaplacení schodku (z rozpočtu zřizovatele a případně ze sponzorských darů).

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol,
- koncepční záměry školy, roční plán školy, zahajovací statistický výkaz,
- povinná dokumentace školy podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb, o soustavě základních a středních škol (školský zákon), se změnami a doplňky provedenými zákonem č. 256/1994 Sb., a zákonem č. 138/1995 Sb.,
- Organizační řád školy, plán kontrol, hospitační záznamy, a další dokumentace jako jsou žákovské knížky, písemné a výtvarné práce žáků, individuální plány integrovaných žáků apod.

ZÁVĚR

Základní škola Klášterec nad Ohří, Školní 519 je školou, která od poslední inspekční návštěvy prošla výraznou proměnou, jež byla vyvolána úpravou sítě městských základních škol. To přineslo nutnost reagovat na příliv více jak stovky nových žáků a také zajistit nové pedagogické pracovníky. Změny vyvolaly i ustavení funkce druhého nestatutárního zástupce ředitele, novou organizaci školní družiny a školního stravování.

V průběhu orientační inspekce bylo konstatováno, že se vedení školy vypořádalo s novými podmínkami práce velmi dobře. Zjištěné porušení právních norem při vyplňování třídní dokumentace bylo ředitelem školy dodatečně řešeno rázně a se zárukou, že bude provedena náprava chyb. Finanční prostředky na zajišťování učebnic a učebních pomůcek jsou používány rozmyslně a šetrně. Také sledovaný výchovně vzdělávací proces vykazoval velmi dobrou úroveň.

Česká školní inspekce hodnotí sledovanou školu celkově jako velmi dobrou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladimír Bečvář	Bečvář v. r.
Členové týmu	Mgr. Hana Podešvová	Podešvová v. r.
	Mgr. Věra Slezáková	Slezáková v. r.
	Mgr. Jaroslav Štilip	Štilip v. r.

V Chomutově dne 20. prosince 2000

Přílohy: 1

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2001-01-05

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Andrlé Miroslav

Andrlé v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2001-01-19	061 14/2001-2005
Zřizovatel	2001-01-19	061 15/2001-2005
Rada školy		

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	-----